167. številka. Ljubljana, v torek 22. julija. XVII. leto, 1884.

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., po jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se za 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 21. julija.

Gospodarska politika in kompromisi, to bosta gasli, pod katerima pojde vlada pri bodočih volitvah v volilni boj. S tema dvema sredstvoma hoče doseči neko srednjo stranko, katera bi v vseh slučajih podpirala njeno politiko in jo branila proti narodnim Nemcem na jednej in Slovanom na drugej strani.

Nemci sami spoznavajo vedno bolj, da ta politika vlade za nje nikakor ni napačna, pri poslednjih volitvah na Moravskem se je celo za vrlo dobro pokazala. Brez sodelovanja vlade ne bili bi toliko sedežev dosegli, če tudi bi bili v mestih jeden ali dva mandata več pridobili. Kompromis bil je ono mogočno sredstvo, ki je dalo večino Nemcem za daljnih šest let.

Ni čuda tedaj, da se je ta kompromisna politika nemškim liberalcem samim tako priljubila, da čujemo z Moravskega, da tamošnji liberalni vodja, bivši član Auerspergovega ministerstva hoče delati na to, da bi se naredil mej nemško zmerno liberalno stranko in Coroninijevim klubom kompromis za bodoče volitve v državni zbor in bi se tako v državnem zboru osnovala neka stranka, ki bi se imenovala državna stranka. Chlumecki pa ne namerava kompromisa samo s Coroninijevim klubom, temveč celo z Lienbacherjem in njega tovariši. Na ta način upa celo za novo državno stranko pridobiti nekaj mandatov v planinskih deželah, kjer so dozdaj bili vselej voljeni sami konservativci. Če bi pa šlo, naredil bi se s pomočjo Lienbacherja celo modus vivendi z nemškimi konservativci. To so že večkrat poskušali nemški liberalci, pa neso našli zaupanja pri nemških konservativcih. Sedaj pa upajo boljšega uspeha, ko se ta kompromis ne bode ponudil od liberalne stranke naravnost, ampak le po posredovanji Coroninijevega kluba ali srednje stranke.

Podobna agitacija se tudi začenja na Češkem. Tam se je od stranke Pražke kazine odločil neki deželni poslanec dr. Schneider, ki je učitelj na kmetijskej šoli v Kadnu. Ta se je protivil kazinarjem proti razdelitvi českega kulturnega soveta in zato prišel je pri njih v nemilost. Zdaj pa snuje neko srednjo stranko na Češkem, ki bi imela, kakor se govori, pred vsem presledovati gospodarske interese.

Herbstovi in Plenerjevi listi še večidel pobijajo te nove ideje Chlumeckega in dr. Schneiderja, ali kdo ve, če se kmalu ne bodo unemali za nje, saj taka sprememba načel bi pri njih ne bila nič novega. Tako je mogoče, da pojdejo vsi zmerni nemški liberalci pod praporom nove državne stranke na volišče. Gotovo to še sicer ni, a lahko se pa zgodi.

Vlada bode pa skoraj gotovo pospeševala to stvar, saj vidimo, da je povsod pripravljena, kjer je moč nemštvo podpirati v obliki zmernosti ali kakega sporazumljenja. Agitacija za novo srednjo ali državno stranko se ne bode omejila samo na Moravsko, Česko in na nemške dežele, temveč raztegnila se bode na vse avstrijske provincije, vsaj bati se je tega. Tudi pri nas bodo nekateri hitro pripravljeni, pomnožiti srednjo stranko, če se bode slišalo, da je vladna, naj bodo potem njen voditelj tudi Chlumecki, ali pa kdo drugi.

Tako se prav lahko prigodi, da izide ta stranka dosti močna iz volilnega boja. Kakšne bodo pa posledice tega?

Predno odgovorimo na to vprašanje, obrnimo malo pogled na Moravsko. Tam je vsled kompromisa srednja stranka zadobila veliko silo. Kako pa porablja to moč nasproti Čehom? Povsod skuša kratiti njih pravice, to že vidimo sedaj, da si tudi se je jedva začelo zborovanje deželnega zastopstva. Pri ustanovljenji novih službenih mest se je povsod oziralo le na želje Nemcev, na česke globoko v potrebah dežele utemeljene predloge se še nikdo zmenil ni.

Jedno najvažnejših sredstev za ponemčenje Slovanov po vseh deželah naše države bila je vedno šola. In tudi nova srednja stranka hoče se poslužiti tega sredstva za nadaljevanje ponemčevanja. Dotični odsek sklenil je v Iglavi ustanoviti nemško obrtno šolo, dasiravno za tako šolo tam ni nikake potrebe, ker je večina mestnega prebivalstva, in vsa okolica slovanska. Čehi so bili tedaj opravičeni tu zahtevati popolnem česko obrtno šolo, ali tega neso storili temveč zahtevali so, da bi se na tej šoli poučevalo v obeh jezikih. Pa še tega skromnega predloga Nemci neso hoteli vsprejeti in srednja stranka je pri tem prav dobro pokazala svoje sovraštvo do Slovanov.

Kakor je znano, je visoka tehniška šola v Brnu jako slabo obiskovana, tako slabo, da je vlada že mislila zaključiti jo. Šolski odsek je bil prisiljen, baviti se s to zadevo, in Čehi so pri tej priliki nasvetovali, da bi se na tej šoli upeljala jezikovna jednakopravnost. Nemci so s pomočjo srednje stranke zavrgli ta predlog.

Pri volitvi deželnega odbora je tudi ta stranka pokazala svojo spravljivost. Čehom se je odkazal samo jeden sedež, razen onega v skupini kmetskih občin, katerega se jim odvzeti ne more. A ko bi ta stranka v sebi čutila le trohico spravljivosti bila bi morala skrbeti, da dobe Čehi jednako ali pa blizu jednako zastopnikov v deželnem odboru, ko so vender tri četrtine prebivalstva Moravskega slovanske in imajo Čehi v deželnem zboru blizu jednako število poslancev, kakor Nemci. Jednako spravljivost pokazali so v petek pri volitvi funkcijonarjev deželne hipotekne banke. Izvolili so ravnateljevega namestnika in štiri upravne sovetnike in jednega namestnika izmej nemške stranke, pa samo jednega upravnega sovetnika in jednega namestnika izmej Čehov. Mari to ni najboljši dokaz, da tako imenovana zmerna stranka ravno tako sovraži Slovane, kakor liberalci. Le ime je drugo, nazori pa isti.

Nič boljega pa od nje v državnem zboru nemamo pričakovati, ako se pri prihodnjih volitvah dovolj ukrepi in si zagotovi svoj upliv za celih šest let. Hitro bi se sporazumela še z drugimi bolj ekstremnimi nemškimi elementi.

Začelo bi se novo pritiskanje Slovanov. Taaffe bi zaradi tega najbrž še ne pal, ampak v njegovem ministersvu bi se zgodile razne spremembe, vsi Slovanom prijazni možje bi se s pomočjo državnega zbora odstranili, in nadomestili z nemškimi liberalci, mej drugimi tudi bržkone s Chlumeckim. Kdo bode morda ugovarjal, da bi Taaffe ne hotel takega moža v ministerstvo, ki je vedno delal proti sporazumljenju narodnosti. A nam se pa zdi nerazumljivo, zakaj bi Chlumeky ne našel tam mesta, kjer ga je zavzemal Stremeyer, ki za nas Slovane ni bil nič prijaznejši. Saj vidimo, da Taaffe že sedaj povsod pospešuje nemštvo, zakaj bi se tedaj branil nemških pristašev v ministerstvo. Mari ni bil on celo predsednik meščanskega ministerstva, ki je pri nas Slovencih pa pri Čehih zaradi sovraštva Slovanov še

LISTEK.

Knez Serebrjani.

(Ruski spisal grof A. K. Tolstoj, poslovenil I. P.)

XL. Poglavje.

Poselstvo Jermaka.

(Konec.)

— S to dobroto, — končal je Koljco, — si je Jermak več prisvojil kakor s sabljo. Ko smo si prisvojili kako mesto ali trdnjavo, takoj se je začel z vsemi prijazniti in še obdaroval jih je. Ko smo ujeli Mametkula, ni vedel, kako bi ga častil, slekel je svoj kožuh in oblekel ga carjeviču. Razširila se je vest po vsem kraji, da pod njegovo oblastjo ni hudo, razni manjši knezi so kar sami prišli k njemu in prinesli davek. Veselo je bilo naše življenje v Sibiriji, — nadaljeval je ataman, — samo to mi je bilo žal, da ni bilo z nami kneza Nikite Romanoviča Serebrjanega; tudi njemu bi bilo dopalo in nam vsem bi bilo prijetnejše. Ti, kakor se vidi, Boris Teodorovič, bil si prijatelj ž njim. Dovoli mi tedaj piti na njegov spomin!

— Bog mu daj nebesa! — rekel je z vzdihom Godunov, kateremu ni bilo težko izreči svoje sočutje k človeku, katerega je tako cenil gost, — Bog mu daj nebesa, — ponovil je, nalivajoč kupo, — pogostem se ga spominjam.

— Večni mu bodi spomin! — rekel je Koljco, spraznil kupo, povesil glavo in zamislil se.

Dolgo so se še pogovarjali za mizo, a ko se je končalo kosilo, ni Godunov nobenega pustil domov, povabil je vsacega sprva oddahniti se, potem pa pri njem ostati cel dan. Gostija sledila je druga za drugo, beseda je dala besedo, še le pozno zvečer, ko so že ponočni stražniki nekolikokrat kričé obšli ulice, razšli so se gostje, očarani od veselja Borisa Teodoroviča.

Minulo je več kakor tristo let po opisanih dogodkih, in le malo spominov na ta čas je še ostalo v Rusiji. Še se pripoveduje mej narodom o slavi, potrati in grozovitosti groznega carja in pojo pesni o obsojenji na smrt carjeviča, o napadu Tatarjev na Moskvo in o privojevanji Sibirije po Jermaku Timofejeviču, katerega slika, se ve da malo podobna, se še zdaj vidi skoraj v vseh sibirskih kočah; pa v teh pripovedkah, pravljicah in pesnih meša se resnica z izmišljijo, dajó nam nenatančne obrise o teh dogodkih, kažejo jih nam kakor v megli in dovoljujejo domišljiji ustvarjati po svojej volji nejasne podobe.

Točneje govoré o vnanji strani tega vladanja nekatera še ohranjena zidanja, kakor cerkev svetega Vasilija Blaženega, katere pisane kuplje in uzorni zvoniki morejo dati nam pojem o prečudnej zgradbi Ivanovega dvorca v Aleksandrovskej slobodi, ali cerkev Trifona Naprudnega, mej Butirsko in Krestovsko pregrado, katero je sezidal sokolar Trifon vsled dane obljube, kjer se še dozdaj vidi slika tega svetnika na belem konji, s sokolom [illegible] vici *)

Sloboda je ostala v pozabljenji po odhodu carja Ivana Vasiljeviča iz nje, kakor mračni spomenik njegove gnevne pobožnosti, in oživela se je še samo jedenkrat, pa le za kratek čas. V težavnih letih

*) S tega časa, kar je to pisano, je cerkev Trifona Naprudnega tako predelana, da je ni moč spoznati. Zunaj je mnogo pridelanega, znotraj je pa preslikana po novem okusu. In vse to iz prostovoljnih darov, kakor se pripoveduje.

vedno v žalostnem spominu? Pri takih razmerah bi bilo za nas Slovane še morda bolje, da bi prišel Chlumecky sam na krmilo, tedaj bi vsi morali postaviti se v bran za narodne pravice, ko bi pa ostal sedanji položaj, bi se pa mnogi skrivali za Taaffejev hrbet in za njegovo obljubo, da hoče doseči sporazumljenje narodov.

Da se pa kaj tacega ne prigodi, treba je nam avstrijskim Slovanom velike pozornosti pri bodočih volitvah in voliti moramo samo odločne narodne može, ter se ne smemo dati motiti z nikakimi obljubami in kompromisi. Vedno imejmo pred očmi narodni pregovor: „Prepozno je zvoniti, ko je toča že pobila“.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 22. julija.

V petek bila je v **moravskem** deželnem zboru volitev funkcijonarjev moravske deželne hipotekne banke. Izvoljeni so bili: ravnatelja namestnikom dr. Hueber; upravnimi svetniki: baron d' Elbert, grof Serenyi, Viljem pl. Teuber, dr. Tuček in Friderik Wanniech; namestniki: dr. pl. Wieser, in P. Wurm. — Češki listi se dosti ne menijo za to, da je verifikacijski odsek deželnega zbora nasvetoval, da se volitev namestnika grofa Schönborna zavrže. Najbrž Čehom ni več dosti za jeden ali dva mandata v deželnem zboru, ko že v njem Nemci s pomočjo srednje stranke tako ali tako neomejeno gospodarijo. Ta nasvet verifikacijskega odseka je le posledica kompromisa v moravskem nefidejkomisnem veleposestvu. Ko bi se ta kompromis ne bil dognal, zmagali bi bili Čehi, in za verifikacijo volitve grofa Schönborna ne bilo bi dosti težave. Saj tu ni odločilna postavnost volitve, ampak le strankarstvo. Ko bi bil kak liberalni namestnik pod prejšnjo vlado v kakej kronovini Bog ve s kakim vladnim pritiskom voljen, gotovo bi vsi liberalci in njih listi zagovarjali njegovo izvolitev. Ker se je pa vlada jako trudila, da se je dosegel omenjeni kompromis, in so potem vsi njeni plačani listi proslavljali ta dogodek in ga povzdigovali v nebo, morala bode tudi sedaj sama prenašati vse posledice tega dela. — Deželni zbor se bode zaključil 28. julija.

Kakor „Gazeta Narodowa“ javlja, sta se **gališki** deželni namestnik in deželni maršal sporazumela, da se skliče deželni zbor v 2. dan septembra.

V soboto so bile volitve veleposestva za **šlezijski** deželni zbor. Izvoljeni so sami nemški liberalci kakor vselej do sedaj. Izmej 30 voljenih članov šlezijskega deželnega zbora bode jih 27 nemško-liberalnih, trije pa Poljaki, ki so voljeni v kmetskih občinah.

V petek je bila v **tirolskem** deželnem zboru jako burna seja. Na dnevnem redu je bilo poročilo o dolgovih občin, zlasti italijanskega dela dežele. Slišale so se res žalostne reči. Skoraj nobena občina ni brez dolga. Samo v italijanskih Tirolih je nad 5 milijonov občinskega dolga, od katerega se mora po 5 do 6% obrestij plačevati. Brez dovoljenja deželnega odbora se je naredilo skoro tri milijone tega dolga. Pa tudi v nemških delih dežele so občine zadolžene, pa vender ne tako. Da se temu odpomore, stavila je večina sledeči predlog: „Deželnemu odboru se naroča, da strogo nadzoruje občine po določbah občinskega reda in deželnega zakona z dne 18. januvarja 1882.“ Manjšina je pa porabila to priložnost, da je spravila znano vprašanje odelitvi dežele v razgovor. Stavila je namreč sledeči predlog: „Deželni zbor naj prizna potrebo posebnega zastopstva za italijanski del dežele, da se doseže omenjeni smoter, ter temu zastopstvu naj se izroči nadzorovanje občin tega dela dežele.“ Ta predlog sta izvrstno zagovarjala Canella in Gordi. Kazala sta na slabo ekonomično stanje tega dela dežele, in na potrebo hitre odpomoči, katere pa ne more dati deželni odbor, ki ima dovolj dela z nemškimi občinami. Baron Prato predlaga, da bi deželni odbor prihodnjemu deželnemu zboru stavil svoje predloge o osnovi posebnega zastopstva za ta del dežele Bossi-Fedrigotti mu je pa ugovarjal, da ta stvar še ni dozorela za razgovor, in se skliceval, da je zakon o okrajnih zastopstvih že davno sankcijoniran, pa se še vender ni izvel. Potem sta se dr. Gilli in Bertolini zagovarjala predlog manjšine z izredno spretnostjo. Poročevalec večine Kathrein ni proti predlogu manjšine vedel druzega navesti, kakor, da se tudi nekatere nemške občine zadolžene. Pri glasovanji bil je vsprejet predlog večine, druga dva predloga sta pa pala. S tem so Nemci pokopali zopet opravičene zahteve svojih sodeželanov italijanske narodnosti, in zopet pokazali, da Nemec ne more biti pravičen proti drugim narodnostim, naj bo že katere koli politične barve.

Budget za 1884, katerega je sklenil **hrvatski** sabor v poslednjem zasedanji je zadobil najvišjo sankcijo. Akademični senat strogo preiskuje, kateri dijaki so se udeležili znanega shoda, in kdo je sestavil oklic na hrvatski narod. Vsi dijaki priznavajo, da so se udeležili shoda, a nikdo neče povedati pisatelja omenjenega oklica. V tem shodu se je neki tudi bil sklenil podoben oklic na dalmatinsko mladino, v katerem jo kličejo, da pride v Zagreb, da bodo vkupé delovali za osvobojenje domovine.

Vnanje države.

Mej Nemčijo in Rusijo se je že neki doseglo sporazumljenje zaradi vzajemnega postopanja proti **anarhistom.** Zdaj se bosti pa ti dve državi skušali dogovoriti z drugimi državami, da se sklene nekaka mejnarodna pogodba o zatiranji anarhizma.

Tudi v **Nemčiji** bode gospodarstveno vprašanje pri bodočih volitvah igralo važno rolo. V Berolinu se je ustanovilo posebno društvo za varstvo gospodarstvenih interesov trgovine in obrti, ki bode delalo na to, da se bodo v državni zbor volili možje, ki se bodo manj bavili s strankarsko, bolj pa z gospodarsko politiko. — Začenja se že volilno gibanje za državni zbor. Več Poljakov, ki so bili dozdaj državni poslanci, brani se vsprejeti kak mandat, ko itak v državnem zboru nič ne dosežejo in se jim vlada le posmehuje.

Kakor je Gladstone v angleškej spodnjej zbornici objavil, bode druga seja **egiptovske konference** danes. V tej seji pride v razgovor ugovarjanje francoskih finančnih veščakov proti angleškim predlogom. Francijo bode neki pri tem podpirala Nemčija. — Kakor poroča Agence Havas je finančna komisija egiptovske konference zavrgla v ponižanje zemljiškega davka in obrestij od egiptovskega dolga z vsemi proti glasom angleških odposlancev. S tem je odločena osoda angleških predlogov v prvej instanci, in morda ob jednem resultat konference. Komisarji neso napravili nobenega skupnega poročila, vsak zastopnik bode poslal posebno poročilo svojej vladi, in ob jednem zahteval novih instrukcij od svoje vlade. Finančni komisarji se bodo še samo jedenkrat sešli, da podpišejo protokol seje. To je podobno, kakor bi se hotela konferenca odložiti na nedoločen čas

Dopisi.

Iz Reichenburga 21. julija. [Izv. dop.] Sinoči ob 8. uri izdihnil je svojo blago dušo Blanški veleposestnik bivši mnogoletni župan, načelnik krajnega in član okrajnega šolskega sveta, deželni in državni poslanec itd., dekoriran z zlatim zaslužnim križcem s krono g. Alojzij Lenček na Blanci. Pokojni je bil začetnik Šent-Antonske in pozneje tudi Blanške jednorazrednice in sploh velik podpornik šol in prijatelj učiteljev. Kot krajni šolski nadzornik Reichenburške trirazrednice bil je tudi tej šoli jako naklonjen. Ako ne bi bil ta redki pospešitelj ljudske omike po svojej dolgotrajnej bolezni primoran svoje častne službe drugim prepustiti, gotovo bi se že davno bil izpolnil ukaz visokega c. kr. deželnega šolskega sveta, da se ima naša šola razširiti. Je pa tudi skrajni čas, da se v tem jedenkrat kaj stori. Saj je vender nad 600 za Reichenburško šolo popisanih otrok, katerih večja polovica ostaja leto za letom brez vsakega pouka deloma zato, ker je učilnica na skrajniku njenega okrožja, tedaj za mnoge otroke zvunaj postavne oddaljenosti, deloma pa zarad pomanjkanja prostorov, kateri bi nikakor ne zadostovali, ko bi se tudi samo ono deco v šolo sililo, ki nima čez 4 km. v Reichenburg. Letos šteje naša trirazrednica le 257 obiskovalcev, akopram se da vsako leto povprek okoli 70 novincev upisati, kar bi dalo v 8. letih 560 šolarjev. — A s to razširjatvijo bi bilo samo bližnjim otrokom pomagano, nikakor pa ne onim, ki so čez 4 km. od Reichenburga oddaljeni, zlasti onim iz občine Brezje ne; za te in pa za mnoge iz občine Dolške ostane še tudi potem krvava potreba postaviti jim tamo-kje dvorazrednico, v kakoršni se bosta baje že v najbližnjem času vsled truda najvrednejšega potomca pokojnikovega, prebrižnega gospoda Franca Lenčeka preosnovali obé tu farni zgoraj imenovani jednorazrednici na Blanci in pri sv. Antonu. V to pa je pred vsem treba dobro namazanega gonilnega kolesa, t. j. moža najboljšega prepričanja, trdne volje in blagega srca, kakošrni pa, kar z veseljem naglašam, v naši župniji s preblagim rajnim še neso izumrli; zato se je nadejati dejanstvene in srečne roke, ki bo prej ali slej vmes posegla, da se opravičenej tirjatvi slavnih šolskih oblastev vender jedenkrat ustreže in to le v blagor gmotno vedno bolj pešajočega in še malo zavednega, a drugače ukaželjnega ljudstva mej Savo in Bohorjem. Ob jednem bo treba resno misliti na to, kako preskrbeti Reichenburški šoli prepotrebni vrt. Samo teoretični pouk o sadje- in vinoreji, in pa pokazanje cepljenja dreves na po šolarjih prinešenih paličah v šoli — ne more zadostovati. Tudi v tem oziru dajal nam je rajni najlepši izgled. Ko bi ga le prav pridno posnemali! Več spregovoriti — prepuščeno je spretnejšemu peresu. Gospod Lenček pa nam bo ostal v blagem spominu. Naj počiva v miru! F. J.

Iz Barkovelj 18. julija. [Izv. dop.] Da se je slavnost blagoslovljenja zastave bralnega in podpornega društva v Gorici preložila, daje tukaj povod mnogim govoricam. Nekateri celo trdijo, da se vlada na Primorskem „napredujočega“ slovanskega življa boji. In nekateri Italijani (tudi konservativni) se že bojé, da v kratkem utonejo v valovih „slovanskega morja“. Nekateri gospodje celo mislijo, da je vlada kar naravnost celo slavnost prepovedala. O tem sem slišal tudi govoriti necega gospoda, koji ima posebno na Tržaški borzi mnogo opraviti. Rekel je, da se vlada Slovanov boji. (Perche il partitto slavo è forte.) Ako se pa vlada v resnici na Primorskem „napredovanja“ slovanskega življa boji, pogleda naj na tamošnjo štatistiko zadnjih let, iz katere se lahko slepec prepriča, katera narodnost na Primorskem napreduje. Mnogi trdé (kar je tudi verjetno), da so Goriški vladni organi hoteli omenjeno slavnost skrajšati le zaradi izleta Tržaškega delavskega podpornega društva. In ravno temu so se tudi Goriški lahončiči največ protivili, in to posebno zaradi tega, ker so zvedeli, da se imenovanega izleta udeleži čez 500 ljudij. Trst je kot italijansko mesto razumit in kaj si bi mislili po tem takem italijanski irredentovci, če bi zvedeli, da se iz tega mesta do 500 Slovencev le jednega izleta udeleži. Slovenska društva so že mnogokrat napravila veselice in izlete, mislim pa, da do sedaj ni še na nobeni veselici in niti na taboru nered navstal, še menj pa demonštracija. Pri italijanskih društvih pa je to mnogokrat opazovati. Tako n. pr. omenim le velikega izleta, kojega je v Barkovlje priredilo Tržaško italijansko telovadno društvo. Pred leti namreč napravilo je imenovano društvo izlet v Barkovlje po noči, z lastno društveno godbo in lampijoni. In čeravno je to društvo priredilo izlet v čisto slovenski kraj, t. j. v Barkovlje, ni policija delala nikake zapreke temu izletu. Izleta onega društva ni pa „spremljala“ policija ali pa žandarji, kakor je to n. pr. pri naših „Sokolcih“ navada. In še več! Godba omenjenega

Dalje v prilogi.

samozvancev je mladi vojskovodja, knez Mihael Vasiljevič Skopin-Šujski v zvezi s švedskim generalom Deligardi, zbral v njenih močnih zidovih svoje vojne sile in od tod prisilil poljskega vojskovodjo Sapeho opustiti dolgotrajno oblegovanje Trojiško-Sergijevskega samostana.

Pozneje je, kakor govori sporočilo, neko hudo zimo, januvarja meseca, v strah prebivalcev, zbral se nad Aleksandrovsko slobodo, ravno nad dvorcem, črn oblak, in iz njega je udarila strela in zažgala grad ter vsa sloboda se je spremenila v pepel. Od razkošnega potratnega življenja, moritev in bogokletne pobožnosti ni ostalo sledu . . .

Bog pomagaj izgladiti nam iz src poslednje sledove tega strašnega časa, katerega upliv je še dolgo potem, kakor podedljiva bolezen, prehajal v naše življenje od rodu do rodu. Odpustimo grešne madeže carju Ivanu, kajti on ni sam odgovoren za svoje vladanje! kajti on ni sam izmislil in uvel samovoljnosti, muk, moritev in obrekovanja, ki je bilo prišlo v dolžnost in navado. Te strašne pojave so prigotovili prejšnji časi, in dežela se je bila tako globoko pogreznila, da jih je mogla gledati brez nevolje, sama si je namreč ustvarila in odgojila Ivana, ravno tako kakor so klečeplazni Rimljani sami vzgojili svoje Tiberije, Nerone in Kaligule.

Osebe kakor Vasilij Blaženi, knez Repnin, Morozov ali Serebrjani so se pogostem prikazovale na breztolažnem nebu naše ruske noči, kakor najsvetlejše zvezde, pa so bile preslabe razgnati njeno temo, ker so sejale posamič, in ne vkupe ter jih ni podpiralo mnenje občinstva. Odpustimo pregrešne madeže Ivanu Vasiljeviču, in spominjajmo se teh, ki so odvisni od njega, ostali stanovitni v dobrem, kajti težko je, obvarovati se pada ob takem času, kadar se vsi pojmi preobračajo, ko se podlost imenuje krepost, klečeplazstvo postane zakon, a čast in človeška dostojnost se pa smatrati za prelomljenje dolžnostij! V miru počivajte, poštenjaki! Dajajoč tedanjemu času svoj davek, videli ste v Groznem pojav Božje jeze in vse ste prenašali potrpežljivo; pa vedno ste hodili po ravnem potu, ne boječ se niti muk, niti smrti, in vaše življenje ni minulo zastonj, kajti nič na svetu se ne izgubi, vsako delo, vsaka beseda, vsaka misel, zraste kakor drevo; mnogo dobrega in hudega, ki se kot nerazjasljiv pojav nahaja zdaj v ruskem življenji, skriva svoje korenine v globokih in temnih nedrih preteklega.

društva svirala je oni večer nekako „čudne marše“. Imenovani telovadci priredili so omenjeni izlet ob jednem po suhem in po morji. Ko so pa (že proti jutru“) na svojih čolničih iz Barkovelj odhajali, prižigali so „trikolorne“ bengalične ognje in mej njimi čuli so se klici: „Evviva l' Italia!“, „Ab . . . a per Austria!“. Omeniti moram, da sta bila pri onem izletu dva „pilota“ navzoča, pri onih izdajskih klicih se pa niti ganila nesta. — Ker pa sedaj ravno o izletih govorim, omeniti moram dogodka, koji je vse Barkovlje razkačil. V zadnjem mojem dopisu omenjeni „Canottieri“ priredili so 9. t. m. izlet v prijazno Barkovlje. Ko so se pa „neodrešenci“ tam poštene kapljice napili, pripravili so se na povratek. Komaj so pa odpluli iz Barkovljanske luke, čulo se je iz neke krčme tik morja močno žvižganje. Domače ljudstvo o tem tako pravi: V omenjeni krčmi nahajal se je očem Oberdanka (mož prav dobro slovensko govori in celo Oberdank sam je slovensko govoril). Ko je mož videl, da „Canottieri“ iz Barkovelj odhajajo, začel je na vso moč žvižgati, in to zato, ker je mož (kot dober Avstrijec) na „Canottiere“ jezen, pri kojih se nahaja i njegov pravi sin, t. j. Oberdankov polubrat. Ko so „Canottieri“ čuli žvižganje, vrnili so se zopet v Barkovljansko luko. Ker je že pozno bilo, bilo je v luki le kacih 5 do 6 Barkovljanov. „Canottieri“ so mislili, da so jim imenovani Barkovljani žvižgali ter so jeli proti njim zabavljati in pretiti. Neki italijanski debeluh je celo s pestjo necega našega mladeniča udaril. Barkovljani so po konci skočili ter par Italijanov „oplazili“. Na to pa je pričel neki ribič na škaf tolči (navadno klicanje ribičev). Ribiči so takrat vsi spali v svojih čolnih. Na navadno klicanje pritekli so vkup, in „Canottierjem“ bi se slaba godila, da se neso zvijače izmislili. Jeli so namreč kričati: „Fuora revolver! Salvovita!“ Barkovljani, misleč, da imajo Italijani v resnici orožje, umaknili so se, in potem so „Canottieri“ mej silnim krikom našega ljudstva zopet odšli. Odhajajočim „Canottierom“ so Barkovljani očitno pretili, da jim bodo že plačali, in gotovo je, da se bodo zgrabili, kadar pridejo kje vkupe. Onih lahončičev pa od tistega časa ne mika več v Barkovlje, bi jim tudi ne bilo svetovati.

D. M. Obalovič.

Z Krasa 20. julija. [Izv. dop.] (Zopet dva učiteljska grobova!) Mlajši učitelji, ki so studovali na učiteljišči v Kopru, gotovo se še dobro spominjajo veselih, telesno in duševno nadarjenih dveh učiteljiščnikov: Leopolda Žorža in Ivana Valentinčiča.

Prvi je sledniji čas učiteljeval na c. kr. rudniškej šoli v Idriji, a drugi v Batah na Goriškem. Žal, da nam je poročati, da obeh teh dveh priljubljenih nam tovarišev ni več; pokrila je oba hladna gomila, in sicer prvega 30 let, druzega jedva 24 let starega! . . .

Leopold Žorž se je rodil v Idriji na Kranjskem kot jedini sin premožnih starišev. Očeta je bil izgubil rano, zato je skrbela mati mu udova skrbno za njegovo odgojo. Dognavši pet gimnazijalnih razredov, posvetiti se je hotel učiteljstvu ter je obiskoval učiteljišče v Gorici in v Kopru. Že na učiteljišči nam je bil priljubljen in drag tovariš. Bil je blag človek, vesel družbenik in dober narodnjak; pel je zmirom rad in imel je lepo spretnost v tej stroki. Dovršivši l. 1877. učiteljišče, v Kopru služboval je najpreje v Mérniku na Goriškem. Pozneje se mu je izpolnila iskrena želja, da je prišel v rojstni mu kraj za učitelja, kjer se mu je pri materi kaj dobro godilo. Od vlanskega leta je bil udovec, oče dvema otrokoma. V nedeljo 22. m. m. obide ga slabost, leže v posteljo ter pošlje po zdravnika. A vse nič ni pomagalo, začne mu čedalje slabše bivati, izgubi zavednost in že 26. m. m izdihnil je ubogi mladi mož, ostavivši dvoje otrok in neizrečeno potrto mater, žalujočo za jedinim sinom! . . .

Ivan Valentinčič porojen je bil v Kanalu na Goriškem. Dovršivši 1879. l. učiteljišče v Kopru, služboval je v Batah pri Kanalu, kjer je bil neizrečeno priljubljen. Bil je izboren narodnjak, goreč za vse lepo in blago ter jako vešč milega mu slovenskega materinega jezika. Vrhu tega je bil jako unet za lepo cerkveno glasbo, katero je pospeševal po svojih močeh. V dan 13. t. m. izdihnil je blago svojo dušo kot žrtva hudega mačuha ali legarja. Vsa vas Batska žaluje za uzornim svojim učiteljem, trdeč, da „tacega ne bomo več imeli!“

Tudi meni in vsem, ki smo prijatelji bili s prominovšima, milo je za njima; a vse nas teži izrek Meneandrov, da: „kogar bogovi milujejo, umrje mlad.“

S tem bodi postavljen majhen spominek rajnima tovarišema. Lehka jima zemljica!

S Štajerskega 20. julija. [Izv. dop.] Dasiravno mej Kranjsko in Štajersko ni druzega, nego zeleno-modra Sava, so vender pri nas razmere vse drugačne. Pri nas nemčurji neso tako popustljivi in skromni, da bi se zadovoljevali z nedolžnimi „hoch“-klici, pri nas veje vse druga sapa. Semkaj pošljite tiste vaše modrijane in licemerce, ki kličejo: Čemu dražiti Nemca, če miruje?, takoj bodo imeli vse drugo prakso, kajti pri nas ni skoro dneva brez izgreda, brez škandala. Slovenci obnašamo se povsem mirno, izogibamo se vsacemu najmanjšemu povodu, vsakej priliki, ki bi utegnila izzvati naših nasprotnikov „furor teutonicus“, ki je baš sedaj mej pasjimi dnevi na vrhunci. A vse to nič ne pomaga. Ker se nad nami ne morejo, znosijo se nemčurski junaki nad neživimi predmeti. Tako jih je popolnem mirno stoječa šola Celjske okolice toli raztogotila, da je v 12. dan t. m. tolpa po brezplačno zavžitem pivu ohrabrenih dijakov napala to poslopje in pobila par oken, nad jedno uro pred šolo razgrajala, potem pa škandal nadaljevala pred farno kaplanijo. Policije ni bilo ne duha ne sluha, čemu neki, saj razgrajalci neso bili Slovenci. Jednako markanten je drug slučaj. Za volitve v okolici Celjskej so volilne listine gotove in vsacemu na ogled, ali bi vsaj morale biti. V 12. dan t. m., bil je uradni dan, podasta se posestnik in občinski odbornik Fr. Kodela in M. Stadler po nalogu prvega občinskega sovetnika g. Lipovšeka v občinsko pisarno, pregledat te volilne listine. A listin jima neso dali, kajti župan Malle jih je zaprl, ključ utaknil v žep, potem pa odšel. Napotita se s pritožbo k okr. komisarju B. Zedlitzu, kateri pa se nad njima zadere: „Kaj lazita tu okolu? Kaj Bogu dan kradeta? Idita rajši domov delat!“ Zaradi tega odurnega odloka uložila se je pritožba na namestništvo. in nadejamo se, da bodo gospodje v Gradci skrbeli, da se v javnem uradu ne bode nikdar več tako postopalo s Slovenci, ki pridejo na podlagi postave pomoči iskat. Cele pole bi lahko napisal, ko bi hotel popisati vso gnjilobo, ki nas slovenske Štajerce tare, a kaj bi pomagalo, ker bi pisal le za državnega pravdnika in bi moje vrste ne prišle mej svet.

O reformi selilnega reda za mesto Ljubljansko.

Za glavno mesto Ljubljano in njena predmestja velja vsled cesarskega ukaza z dne 16. novembra 1858. št. 213. drž. zak. določba, da se odpovedbe stanovanj in druzih prostorov, — ako ni nobene druge pogodbe, najpozneje dne 10. februvarja in 2. julija vršiti imajo, izpraznenje pa da se sme le o sv. Juriji (24. aprila) ali o sv. Mihaelu (29. septembra in sicer v 8 dneh za jeden del, in v 14 dneh za ves najemni predmet zgoditi.

Ta postava se je naslanjala na starodavno navado, ker si je ljudstvo lažje zapomnjevalo dobo bolj znanih svetnikov, ko kakšno drugo koledarsko dobo.

Ta določba zadostovala bi popolnem hišnemu posestniku itd., ko bi se najem tudi plačeval samo poluletno, ker kolikor ceneje stane stanovanje za prvih 7 mesecev, za toliko dražje pride drugi 5mesečni rok.

Danes, ko so druge razmere navstale, ko večji del najemnikov želi plačevati **mesečno**, ker je to ugodneje, hišni posestnik pa, ako želi stanovanje oddati, se temu mesečnemu plačevanju udati mora, — danes izvira iz zgoraj navedene določbe večkrat razpor in izguba za hišnega posestnika.

Najemnik namreč pogodi si mesečno plačevanje, in zapusti stanovanje o Mihelovem, tedaj pred dokončanim celim letom, in potem je najemnik samo za 5 mesecev plačal, — drugi naslednji najemnik pa rajši najemnino v poluletnem obroku odrajtuje, ker bi sicer jeden mesec več nego pičli semester šestih mesecev plačati imel. Iz tega je jasno, da hišni posestnik izgubi najemščino za jeden mesec.

Ravno ta napaka se godi tudi pri plačevanji najemnega doklada.

Oni pa, kateri si pogodé četrtletno plačilo, — plačujejo v svojo škodo od sv. Jurija do sv. Petra, kajti mej tema dvema terminoma sta le dva meseca, namesto četrti leta.

Za mesečna stanovanja ni nobenih drugih postav nih določeb, nego jedino le v §§. 1113 in 1116 obč. drž. zak. in §. 2. lit. c postave s 16. nov. 1858 št. 213. d. z. (ozirom tudi §. 22), in to je povod marsikateri tožbi in drugim sitnostim. Želeti je tedaj, da se o tej zadevi kaj preciznega ukrene.

Izpraznenje stanovanj pa, ako se vrši na zgoraj navedeni način čez 8 oziroma 14 dnij, traja predolgo in preuzročuje mnogo šikan in nagajivostij.

V Trstu na pr. traja izselitev samo jeden dan, v Zagrebu samo dva dni, zadostovalo bi torej popolnem štiri dni za naše razmere, ko imamo sedaj dovolj potrebnih pomočnih sredstev, komisijonarjev, postreščekov, fakinov itd.

Priporočalo bi se tedaj kot umestno na pr. sledeče:

Odpovedbe stanovanj in druzih prostorov naj se za naprej vršijo, ako ni nobene druge pogodbe, najpozneje 1. februvarja in 1. avgusta, — izpraznenje pa 1. majnika in 1. novembra, in sicer jedna polovica stanovanja v dveh, druga polovica pa v štirih dneh.

Mesečna stanovanja naj se izpraznujejo vedno na zadnji dan meseca in najpozneje do poludne 1. sledečega dne, odpovedujejo pa 14 dni poprej.

Ne pomnim, da bi bil kdaj čital v naših časnikih razpravo o tej reformi, katera je tako važna, da se meni vidi, da se naj pred vsem občinstvo opozoruje na to, kar hočem ali jaz neposredno ali po mojej inicijativi kdo mojih prijateljev v mestnem zastopu nasvetovati.

V Ljubljani dne 15. julija 1884.

Vaso Petričič
Ljubljanski podžupan.

Domače stvari.

† Alojzij Lenček.

Zopet nam je nemila smrt pokosila jed nega tistih mož, ki so si za probujenje našega naroda, za njegov razvoj in napredek stekli nevenljive zasluge. Predvčeraj zvečer ob $^1/_2$8. uri umrl je na Blanci pri Sevnici gosp. Alojzij Lenček, 57 let star. Pokojnik bil je ves čas svojega življenja iskren domoljub, ki je vsako narodno podjetje podpiral z besedo in dejanjem in z izdatnimi gmotnimi žrtvami. Tudi našemu listu bil je ustanovnik in žrtoval v ta namen precejšnjo vsoto. V svojej občini županoval je mnogo let in pridobil si vsestransko spoštovanje in ljubezen. Ko je uvidel, da Blanca potrebuje svoje ljudske šole, a da je občinsko premoženje razmerno nedostatno, sezidal je novo šolsko poslopje in izročil je šolskej občini s tem pogojem, da se mu povrne v večletnih obrokih samo izdani kapital, a niti krajcarja obrestij. S svojim moškim, vseskozi poštenim in nesebičnim delovanjem pridobil si je pokojnik zaupanje vseh krogov, narod izvolil ga je svojim zastopnikom in bil je dlje časa v državnem in deželnem zboru, za njegove velike zasluge v javnem življenji pa je bil odlikovan z zlatim križcem za zasluge. Vsacega narodnega zavoda bil je član, mej ustanovniki Sevniške Čitalnice in tabora v Sevnici, okrajni zastop imel je v pokojnem Lenčeku svojega neumornega uda in Lenčekova gostoljubna hiša, da si skoro na samem stoječa, bila je vsekdar pravo središče za vso okolico. Na Blanci bil je marsikak važen političen shod in dogovor in blagodejno je uplivalo na vsacega, kdor je par ur preživel v krogu te izredno rodoljubne obitelji, kjer je vladal in tudi zdaj vlada pravi narodni duh. Ugodna zavest, da je pokojnik vzgojil nam nenavadno izborne narodnjake, da njegove ideje, njegovi nazori žive v njegovih gg. sinovih, naših prvoboriteljih, ki že delujejo v javnem življenji in to s posebnim vspehom, ta zavest poblaži nekoliko grenkobo, prouzročeno pri tužnej vesti njegove prerane smrti. Slava A. Lenčekovemu spominu! Lahka mu zemljica!

— (Konfiskacija.) Včerajšnjo številko našega lista zaplenila je **c. kr. deželna vlada** zaradi štiri vrste obsežnega telegrama Žuzemberških narodnjakov. Vsebina brzojavke bila je jednaka, kakor v že priobčenih telegramih „Tržaških rodoljubov“ in „Savinjskega Sokola“, zaradi tega se tudi te zaplembe nikakor nesmo nadejali, in uložili bodemo ugovor.

— (Presvitli cesar) podaril je za zgradbo šole v Podsredi 200 gld.

— (Jubilej.) V 28. dan t. m. obhajal bode prezaslužni starejšina pisateljev in rodoljubov slovenskih, častiti gospod Davorin Terstenjak, župnik in duhovenski svetovalec v Starem Trgu pri Slovenjem Gradci, štiridesetletnico svojega mašništva. Tudi ta v duhovenskem stanu redki in znameniti dogodek obudil in obnovil bode v vsakem slovenskem srci čute pijetéte in zahvalnosti, ki smo jih temu slavnemu rodoljubu dolžni za neštete njegove zasluge pri vzbujenji in napredovanji naroda našega slovenskega. V jeseni bode šest let, ko se je nekoliko odličnih naših mož necega dné zbralo pri njem tedaj še na Pónikvi, praznovat štiridesetletnico njegovega slovstvenega delovanja v Slovencih. Z gorko besedo se je naše in nam prijazno časopisje spominjalo obilnih del, s katerimi je ta pravi rodoljub pomagal po vseh straneh naši sveti narodni stvari do današnje stopinje, vedno prvák v ljubezni, v trudu in v žrtvah za ljubljeni svoj narod. Ali tudi po štiridesetih letih sedupolnega narodnega dela njegovo peró ne počiva, nič se ni še skrčila njegova radodarna roka za narodno podporo ter za občeblage namene, in v njegovem srci še sije prvi mladostni žar, ki mu brez neprestanih mislij na bodočnost svoje slovenske domovine živeti ne daje! Dasi imajoč že 67 let, svéti nam slavnoznani ta mož kot uzornik živočutečega in neumorno delujočega slovenskega rodoljuba, in kakor zvon prijetno doni našim srcem tudi njegovo ime. Zatorej pa tudi lepi dan štiridesetletnice njegovega posvečenja veseli pozdravljamo in od srca izrekamo željo: Bog hotel, da nam slavni naš Davorin še mnoga leta ostane v življenji, čvrst in zdrav, da bi po toliko, narodu svojemu darovanih trudapolnih letih mogel bolj zadovoljen biti mej bolj zadovoljnimi svojimi Slovenci!

— (Birma.) Kakor nalašč malim birmancem in botrom na ljubo navstalo je v nedeljo po jutranjem dežji prav hladno vreme, da neso trpeli hude vročine. V stolni cerkvi je bilo vse natlačeno ljudstva, katero bi bilo bolje ravnalo, ko bi bilo po velikem cerkvenem opravilu cerkev zapustilo in birmancem in botrom prostor naredilo, kakor pa gnječo delalo. Da je nekaterim manšjim in slabejim otrokom slabo prihajalo, je le presilno občinstvo krivo. Neko deklico je napala slabost, da se je zgrudila na tla in so jo morali odnesti iz cerkve. Pa revici sv birma ni odšla, ker je popoludne taisto lahko vsprejela brez gnječe in vročine. Delila se je sv. birma, kakor je že znano, po Tržaškem škofu dr. Glavini, dopoludne in tudi popoludne ob treh mnogoštevilnim otrokom. Kar nas je posebno pri tej redkej svečanosti, katera je tako velicega pomena za vsacega otroka in donaša birmancem toliko veselja, posebno iznenadilo, so bile naše slovenske botre v pečah. V tolikem številu, kakor včeraj, sosebno popoludne, jih že zdavna nesmo videli v pečah vezati otrokom svete birme. To nas tem bolj veseli, ker so pokazale visokemu gospodu vladiki, kateri v svojih domačih pokrajinah nema prilike videti tako krasne noše, da pri nas, biva slovensk narod, ki se ne boji razun sv. vere tudi svoje narodne zavednosti javno pokazati. Peča je res tako lepa, da se je tudi mestne gospe in gospice ne bi smele sramovati nositi. Toraj narodnjakinje le mnogobrojno pridite k vsakej javnej svečanosti v pečah in postavite se rekoč: me smo me!

— (Na Dunajskem vseučilišči) bila sta 12. t. m. gg. Eduard Volčič, c. k. avskultant v Črnomlji, in Peter Laharnar, slednji doma z Goriškega, promovirana doktoroma prava; ker gospod E. Volčič ni bil navzoč, namestoval ga je pri promociji g. dr. Fran Firbas. 18. t. m. pa je na istem vseučilišči g. Karol Štrekelj doktorom filozofije bil promoviran.

— (Dnevni red mestnega odbora seji), katera je danes v 22. dan julija 1874. leta ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. I. Naznanila prvosedstva. II. Finančnega odseka poročilo a) o prošnji društva Ljubljanskih prostovoljnih gasilcev za nakup 300 metrov normalnih cevij na mestne stroške; b) o mestnega računarstva nasvetu, naj se odpišejo zaostala povračila predujemov znašajoča 100 gld. 96 kr.; c) o gospoda Karola Sirnika ponudbi gledé mestne hiše štev. 19. „Pred Prulami“; č) o izidu škontriranja vseh blagajnic in fondov, s katerimi upravlja mestna občina Ljubljanska, izvršenega v 4. dan t. m.; III. Stavbinskega odseka poročilo o gospodov bratov Kozlerjev prošnji za promeno pogojev zadevajočih dovajanje vode iz njihovega pivovaru v Šiški. IV. Personalnega in pravnega odseka poročilo o volitvi novega odbora društvu Ljublj. prostovoljnih gasilcev. V. Mestnega odbornika Ivana Hribarja samostalna predloga: a) naj sl. mestni odbor sklene reorganizacijo magistratnih uradov; b) naj se ponovi prošnja do c. kr. priv. južni železnici vodstva zavoljo uvedenja tour- in retour- listkov.

— (Umrl) je 17. t. m. v Petrinji v 39. letu svoje dobe dr. Vekoslav Gorenjec, rodom iz Št. Ruperta na Dolenjskem. Skozi 10 let svojega bivanja v Petrinji postal je po svojej vestnosti, marljivosti in milosrdnosti toli priljubljen, da je vse meščanstvo udeležilo se velelepega sprevoda, da je na grobu vse plakalo in tužno vzdihovalo: „Nikada nam više takvoga liečnika“. Hrvatski listi spominjajo se ga v izredno simpatičnih izrazih. Pokojnik bil je brat znanemu pisatelju našemu gosp. Lavoslavu Gorenjcu. Blag bodi pokojniku spomin!

— (Sprememba imena.) Kakor „Sloboda“ javlja, uložilo je nekoliko Miškatovićev prošnjo na deželno vlado hrvatsko, da se jim dovoli spremeniti svoja imena, „jer ne će da nose sa izdajicom roda isto ime“.

— (C. kr. akademija upodobovalnih umetnostij na Dunaji) je v seji 18. t. m. pri občnem zboru profesorskem podelila 28 akademikom razna darila, kakor sreberne, zlate svetinje in druge častne darove. Mej odlikovanci je največ Čeho-Slovanov. Pa tudi Ljubljana ima mej obdarovanimi svojega zastopnika. V posebnej šoli za arhitekturo pod vodstvom g. profesorja Friderika Schmidt-a odlikovan je Ljubljančan g Jurij Hladnik z Gundljevim darilom za izvrstno občno znanost v tej stroki.

— (Shod krojaške zadruge mojstrov) bil je včeraj ob 10 uri dopoludne na rotovži. Udeležba je bila jako slaba, od 42 mojstrov udeležilo se je jih zborovanja 16. Posvetovala in sklenila se pravila za zadrugo, katera je odbor samo v nemškem jeziku predložil. Kako nepotrebno je tujščino po vsej sili uvivati v zadruge, pokazal je poročevalec g. Benda sam, ki je nemške pravila tako nepravilno čital, da je navstal večkrat splošni smeh.

— (Iz Trsta) se nam piše v 20. dan t. m.: Vsled netaktnosti nekega, ki je že prej jedenkrat zagrozil se, da pristriže peroti našemu „Sokolu“, se je gosp Jurij Vučković odpovedal kot starosta društvu. Odbor naj si vzame v vzgled Ljubljanskega „Sokola“ odbor in naj odločno odbije vsako presijo. Odbor in vsi „Sokoli“ pa naj poprosijo g. Vučkovića, da prekliče svojo odpoved in nam bode še na dalje starostoval, kajti brez njega bi društvo zaostalo v napredku. — V lepem konjskem hlevu g. J. Hagenauer-a v „Via remota“ je ob 5. uri zjutraj počila petrolejeva svetilnica in unela se je stelja in slama pod konji. Ognjegasci so sicer brzo prihiteli in pogasili, a škoda je vender velika. Izmej 18 lepih konj so vsi več ali manj opečeni, in samo 3 še živi. Škode je 14.000 gld. Hlev je bil zavarovan za 400 gld, konji pa za 4000 gld.

— (Iz Zagreba) se nam piše 20. t. m.: Neznana vročina, ki nas je nadlegovala nekaj dnij s 38 stopinjami po Celziji, je naglo prenehala; sinoč namreč po 9. uri se je vzdignil hud vihar, potem je navstalo bliskanje in sveti Elija se je oglasil, pa dež je začel padati. — Ob 1. uri 7 minut po polunoči smo imeli potres tako jak, da so čaše žvenketale in silen podzemski šum se je čul. Danes dežuje in ni več vročine. — Petra pl. Maljavca, Saborskega zastopnika in umirovljenega velikega župana Požeškega je udaril kap na parobrodu mej potom, ko se je vozil iz Zagreba domov; ostal je na mestu mrtev.

— (Odbor „Narodne šole“) je razposlal sledečo okrožnico: Dolgo časa je že, kar je sprožil odbor „Narodne šole“ misel, s pomočjo trudoljubivih in delavnih gg. učiteljev po naši slovenski domovini uresničiti 4. točko III. §. njegovih pravil, ki slove: „Društvo daje nagrade učiteljem za dobre spise slovenskemu ljudskemu šolstvu namenjene in pospešuje sploh po svojih močeh vse, kar je na prid slovenskemu ljudskemu šolstvu.“ Gotovo je vsak gg. sotrudnikov na šolskem polji popolnem uverjen, kako potrebne so slovenske knjižnice namenjene našej šolskej mladini v pouk in kratek čas; slehernemu je tudi znano, kolikera bi bila ta korist ne le šolskej deci, temveč tudi šoli odraslej mladeži. Potrebo, da ustanovimo slovensko knjižnico, o katerej bomo ponosno rekli, da je naše delo, da naj bode last naroda, potrebo to čutimo z vsakim dnevom bolj in bolj. Pričajo nam to šolske in farne knjižnice; knjiga tu izposojena roma iz rok v roke. Ker torej naša mladina kakor tudi odrasli s tolikim veseljem čitajo knjige, čestokrat tudi take, ki visoko presegajo mejo njihove naobraženosti, gotovo trud ne bode zaman, ako združeni segnemo po delu, katero se nam tu ponuja in katerega imamo obilo. „Narodna šola“ za sedaj še ni v močeh, pisateljem dajati nagrade; a če se jej posreči po izdavi prve knjižice, kar ravno po uspehih tega oklica namerava, osiguriti si toliko denarnih sredstev, da bode brez težkobe mogla nadaljevati to svoje podjetje, gotovo bode rada svojo obljubo spolnila. Z le-tem oklicem vabi toraj odbor društva „Narodna šola“ gg. slovenske učitelje, da se poprimejo dela in vsak po svojih močeh pripomore, da se izvrši namen! Za knjižnico bodo ugajali najbolj spisi naravoslovni, zemljepisni, zgodovinski, posebno iz domače povestnice, sploh spisi, ki bi dopolnjevali in nadaljevali naša šolska berila. (Take tvarine je dovolj najti v učnem črteži od 19 marca 1879, kjer naj bi si jo vsak gg. sotrudnikov poljubno odbral. Da si pa odbor „Narodne šole“ zagotovi potrebno število spisov, ki naj bi se potem priobčili v I. zvezku, obrača se do onih gospodov tovarišev, ki hoté sodelovati, da mu objavijo svoje mnenje in eventuelno tudi sporočé, o čem bi hoteli pisati. Treba namreč takoj s početka pregledati tvarino in obseg. Res da je prošnja velika, s katero je stopil ta pot odbor „Narodne šole“ pred slovensko učiteljstvo; a storil je to dobro vedoč, da mu učitelji slovenski gotovo prihité na pomoč, vsaj gre s prva samo za jedno pisano polo zanimive poučne tvarine, ki jo vsak učitelj tekom jednega leta, a tudi prej brez velike žrtve prav lahko zmaga. Podajmo si torej roke in moževsko se združimo k blagotvornemu podjetju. Kakor drugi narodi, požurime se i mi, vzgojevati in poučevati nam izročeno mladino naši domovini v korist, narodu pa v čast in slavo!

Zrna do zrna pogača!

V Ljubljani, meseca julija 1884.

Za odbor „Narodne šole:

Stegnar, načelnik. H. Podkrajšek, odbornik.

— (Vabilo na kegljanje za dobitke), katero priredi Št. Jernejska prostovoljna požarna bramba na kegljišči gosp. Zagorca na korist fondu požarne brambe. Kegljanje se je začelo 10. julija in traja do tja, da se bo izkegljalo tisoč serij. Dobitki: 1. dobitek 2 cekina, 2. dobitek 1 cekin, 3. dobitek 1 križavec, 4. dobitek 2 trdnjaka za največkrat devet, 5. dobitek 1 trdnjak za največ serij, 6. dobitek 2 dvajsetici za največ lukenj. Serija devet lučajev velja 10 kr. Kegljalo se bode lahko vsak dan od jutra do večera. Onim, ki bi morebiti ne hoteli sami kegljati, preskrbel bode odbor zanesljive namestnike. Z ozirom na namen vabi najuljudneje vse prijatelje društva požarne brambe k obilnej udeležbi

odbor prost. požarne brambe.

— (Književnost.) „Slavonie Literature“. By W. R Morfill, M. A. London: „Society for promoting christian knowledge, 1883.“ Tako imenuje se angleška knjiga o stari slovanski književnosti, kjer se tudi nahaja poglavje v našem slavenskem jeziku, o starih slovenskih pisateljih in rojakih ter o slovstvenih spomenikih. Spisal jo je W. R. Morfill v Oxfordu, član „Matice Slovenske“ in angležk jezikoslovec, ki pozna vse slovanske jezike in literature. O tej knjigi in njeni vsebini piše gosp. And. Jurtela v letošnjega „Kresa“ 6. snopiči; on je tudi z lanskega svojega popotovanja po Angleškem pisatelju osoben znanec in ve povedati, da ima gosp. W. R. Morfill že dokaj gradiva pripravljenega tudi za novejšo zgodovino slovstva slovanskega, sedaj raztresenega po angleških časopisih.

— (Razpisano) je mesto pristava pri c. kr. okrajni sodniji v Ratečah. Prošnje do 4. avgusta t. l. na predsedstvo c. kr. okrožne sodnije v Rudolfovem.

— (Razpisane učiteljske službe) v okraji Litijskem: Učitelja na jednorazrednici pri sv. Lamprehtu. Plača 400 gold. in stanovanje. — Učitelja na jednorazrednici v Dolu. Plača 400 gold. in stanovanje. — Tretjega učitelja v Šmartinu pri Litiji. Plača 450 gold. in stanovanje. Četrtega učitelja tudi ondukaj. Plača 400 gold. in stanovanje. — Druzega učitelja na dvorazrednici na Vačah. Plača 400 gold. — Druzega učitelja na dvorazrednici v Velikem Gabru. Plača 400 gold. in 36 gold. za stanovanje. — Druzega učitelja v Šent Vidu pri Zatičini s 500 gold. na leto in četrtega učitelja s 400 gold. na leto. — Učitelja na jednorazrednici na Polici. Plača 400 gold. in stanovanje. Prošnje do 10. avgusta t. l. na okr. šol. svet v Litiji.

Nadvojvoda feldmaršal Albrecht

prišel je včeraj ob 10. uri zvečer z gorenjskim vlakom v spremstvu F. M. L. g. barona Reinländer-ja in svojih adjutantov g. F. M. L. Vecsei in polkovnika g. Spinette iz Celovca, kjer je ogledaval tamošnje vojaštvo, v Ljubljano. Na kolodvoru pozdravili so nadvojvodo generalmajor g. Groller pl. Mildensee, dvorni svetnik grof Chorinsky, deželni odbornik cesarski svetnik Murnik, kot namestnik deželnega glavarja, deželne sodnije predsednik g. Kapretz in župan g. Grasselli, pa mnogo občinstva, katero je nadvojvodo spoštljivo pozdravljalo. Gospod nadvojvoda Albrecht nagovoril je vsakega prej omenjenih gospodov prav prijazno in se potem odpeljal v mesto v hôtel „Elefant". Danes zjutraj bil je manever na Vodmatski gmajni. Postavljeno je bilo vse vojaštvo v jednej vrsti, na desnem krilu godba, potem štirje batalijoni domačega pešpolka baron Kuhn št. 17, za njimi pa oddelek brambovcev in oddelek sanitetnih vojakov. Vojaštvu poveljeval je generalmajor Groller pl. Mildensee. Točno ob 7. uri prijezdil je nadvojvoda Albrecht. Godba je zasvirala cesarsko pesen in g. feldmaršal Albrecht jahal je ob fronti vojaštva in to ogledal. Potem je zaukazal defiliranje vojakov, katero se je kardeloma po celih kompanijah prav izvrstno, in kakor je bilo videti, na popolno zadovoljstvo nadvojvode izvršilo. Posebno dovršeno defilovali so Kuhnovci. Vršile so se potem vaje v taktičnem ekserciranji. Slednjič ukazal je nadvojvoda Albrecht, da se razdeli vse vojaštvo v dva oddelka in se izvede vojna vaja proti Šmartnem pri Savi, ki je povsem točno izpala in bila proti 11. uri končana, na kar so generali in štabni častniki poročali o izpeljavi. Nadvojvoda Albrecht je potem napravil svoje opazke in izrazil svojo popolno zadovoljstvo z izvežbanjem moštva domačega pešpolka. Naposled je ukazal predenj stopiti za hrabrost v vojski odlikovanim vojakom, se z istimi razgovarjal in ukazal svojemu adjutantu, da jih obdari. Potem je bil ogled pri kraji in vojaštvo je šlo v mesto nazaj, kjer je doletela naš domači polk izredna in sicer nenavadna čast, da je še jedenkrat pri sv. Petra cerkvi pred feldmaršalom in to res izgledno defiloval. Fml. nadvojvodi Albrechtu dasi je 67 let star in je bil ½7. ure zjutraj do ¾12. ure opoludne zmirom na konji, ni bilo opaziti ne najmanjše utrujenosti, ampak s srčnim veseljem smo opazili, da je zmagovalec pri Custozzi prav čvrstega zdravja. Ob jedni uri bil je v velikem salonu hotela „pri Slonu" obed, h kateremu so bili povabljeni gg. c. kr. dvorni svetnik grof Chorinsky, c. kr. deželne sodnije predsednik gosp. Kapretz, namestovalec deželnega glavarja g. cesarski svetnik J. Murnik, mestni župan g. Grasselli in vsi generali in štabni častniki. Mej obedom je svirala pred hotelom vojaška godba. Ob 3. uri 7 minut popoludne odpeljal se je visoki gost s poštnim vlakom v Maribor, da si ogleda tamošnje vojaštvo.

Telegrami „Slovenskemu Narodu":

Sevnica 21. julija. Danes umrl znani rodoljub Alojzij Lenček na Blanci, bivši deželni in državni poslanec, za narodne pravice prvoboritelj tega kraja.

Sevnica 21. julija. Volilni shod na Planini vršil se v najlepšem redu. Od obilo zbranih volilcev Jerman soglasno kandidatom postavljen.

Toulon 22. julija. Včeraj čez dan 12, v Marseille 24 za kolero umrlo. Ravnatelj javnega zdravstvenega urada v Parizu izjavil je včeraj, da se po bolnicah ni konstatoval niti jeden slučaj azijske, temveč sploh le sporadična kolera in osobe, katerih smrt se pripisuje koleri, umrle so za boleznimi od kolere popolnem različnimi.

London 22. julija. Včeraj velik shod v Hydeparku, okolu šestdeset tisoč osob za volilno reformo proti ukrepu gorenje zbornice.

Toulon 21. julija. Včeraj čez dan tukaj 15, v Marseille-u 25 za kolero mrtvih. Hladnejše vreme daje nado, da se obrne na bolje. Kakor poroča „Soir", sta bila včeraj v Parizu dva nova slučaja sporadične kolere.

Novi York 21. julija. Posebni vlak na železničnej progi Connoton-Valley skočil je v soboto zvečer pri Cantonu (Ohio) iz tira ter zvalil se po železničnem nasipu v tri črevlje globoko vodo. 25 osob ranjenih, 12 se jih pogreša in misli se, da so poginili.

Pariz 20. julija. V Arlesu 4, v Sisteronu 2, v Nimesu jedna osoba za kolero umrla; tudi v Parizu trije slučaji „Cholere nostras", izmej teh dva s smrtnim izidom.

Rim 20. julija. Papež poslal Marseilleskemu škofu 20.000 frankov, da je razdeli mej uboge v Marseillu in Toulonu.

London 20. julija. Na angleškem parobrodu „Saint Dunstan" plovečem iz Marseille-a v Liverpool, sta dva za kolero umrla. Parobrod je v reki Mersey v quarantaini.

Razne vesti.

* (Pomoč zoper solnčarico.) V soboto smo v našem listu prosili pomoči zoper prehudo vročino. Tako storil je tudi Dunajski mestni zdravstveni svèt (fizikat) in stavil nujni predlog, naj magistrat precej ustavi vsako delo pri najhujši vročini opoludne zlasti pri zidarjih in pri takih delavcih, kateri se ne morejo ubraniti solnčnim žarkom, in sicer od 12 do 4 ure popoludne. Delo se lahko nadaljuje zvečer do 9 ure. To je modro in pametno. Kakor kaže današnje lepo toplo vreme, nam trka gorkota in vročina zopet na duri in ta teden bo res treba tudi pri nas v Ljubljani, če bo toplomer dosegel zopet 36 stopinj R., kaj tacegu ukreniti.

* (Prepoved prodaje Dunajskega lista „N. fr. Pr.) Ruski minister notranjih zadev je za drugo polovico letošnjega leta poštno prodajo (Postdebit) Dunajskega časopisa „Neue freie Presse" na Ruskem prepovedal.

* (Kuga v Rusiji.) Iz Petrograda se poroča: V okraji Pleskov se je utaborila kuga, ki je že 20 ljudij pokončala. Pravila, katera je vlada ukrenila in po katerih se je ljudstvu ravnati, ne morejo zabraniti nadaljnega razširjanja te smrdljive bolezni.

* (Velikansk požar.) Iz Krakovega se piše; da je v petek zjutraj v mestu Dukli v tovarni za čiščenje nafte navstal ogenj, ki se je z neverjetno hitrostjo širil po mestu. Silen vihar in občno pomanjkanje vode sta tako pospeševala požar, da je že dopoludne pol mesta do tal pogorelo.

* (Ogenj — najradikalneji pomoček zoper trtno uš.) Tudi v Rumuniji objeda trtna uš vinske trte. Iz Bukarešta se piše, da se je k občnemu strahu pred kolero, pridružila se pokončevalka vinskih trt. Vse vinograde v okraji Prahova hoče ta škodljiv merčes uničiti. Vladne komisije se posvetujejo in iščejo pomoči, kako bi uš raz trt odpravili. A posestniki tamošnjih vinogradov so skoraj jednoglasno ukrenili, vse trte celega okraja sežgati in tako vse uši od prve do zadnje z ognjem pokončati.

* (Pisateljeva sreča.) Sodelavec nekega časopisa leta po vseh cestah in išče v potu svojega obraza cel dopoludan pri najhujši vročini novic za list. Malo pred dvanajsto uro se ves spehan in utrujen ustavi pri visokej hiši in premišljuje, ker ni dobil še niti jedne novice, kaj bi počel. Najedenkrat se odpre okno v tretjem nadstropji, zala deklica pogledavši skozi okno se pritisne na oknu stoječo cvetlico, katera se z loncem vred prevrne ravno nesrečnemu pisatelju na cilinder, prebije dno klobuka in se postavi na glavo pisateljevo. Ta pa ves srečen zaupije: „Hvala Bogu! zdaj si vendar vsaj za današnjo kosilo zaslužim."

* (Višje šole v Evropi.) V knjigi „države evropske", katero je izdal v 4. natisu Brachelli, beremo, da ima dan danes

Nemčija	22 višjih šol,	2011 profes.,	25 442	slušat.
Avstrija	10 „	„ 979 „	15 573	„
Angleška	8 „	„ 509 „	18 170	„

Angleška ima še 7 „colleges". Francoska nema državnih višjih šol, ampak le fakultete, in sicer 13 juističnih in 15 medicinskih, potem 15 pripravljalnih šol za medicino in 30 „facultés des sciences et de lettres" in 5 katoliških višjih šol. Po vseh teh šolah uči 1184 profesorjev 15 526 učencev. Dalje ima

Laška	17 drž. viš. šol,	1655 prof.,	11.728	sluš.
Rusija	8 „ „ „	709 „	10.305	„
Danska, Švedska, Norveška	4 „ „ „	243 „	3425	„
Holandska	5 „ „ „	192 „	1685	„
Belgija	4 „ „ „	253 „	4072	„
Švica	6 „ „ „	375 „	2031	„
Španjska	10 „ „ „	475 „	13.722	„
Rumunija	2 „ „ „	87 „	693	„

Laška ima poleg državnih še 4 zasebne višje šole. Portugalska, Grška, Srbija in Turška imajo po jedno samo višjo šolo.

* (Mesto se pogrezuje.) V mestu Northwich na Angleškem zavladal je zadnji torek velik strah. Zemlja, na kateri stojé hiše tega mesta, se je začela pogrezati v podzemeljske globoke jame, kjer sol kopljejo. Najprvo čuli so prav čudno pokanje podstrešnega lesa. Zidovi so se razpočili in hiše so se tresle. Preplašeni prebivalci zbežali so na bližnje griče, od koder se jim je predstavljal strašen prizor. V sredi mesta v četirivogelniku stoječe hiše, mej njimi velika tovarna za izdelovanje voz posestnika Jones-a, so lezle v zemljo s tako hitrostjo, da so se zvečer le slemena streh iz široke razpokline videla. Meščani zapuščajo zdaj mesto Northwich.

* (Grozna nesreča.) Trg Hallstadt je zadela pretečeni teden grozna nesreča. V petek 18. t. m. je razsajala huda nevihta in zvečer ob 6 uri se je oblak utrgal ravno nad trgom in poplavil trg z okolico vred. Vsled preobile vode narastel je po hribu v trg tekoč potok in postal tako deroč in močan, da je z vso silo kamenje, skale, drevesa in vsakovrstno tvarino gnal proti trgu in podrl kamnarjevo hišo, iz katere so se ljudje komaj rešili. Državna cesta v Gossan je strašansko poškodovana, ni za vožnjo več, ker leže po njej velike skale in drevesa. Potok je dosegel 4 m. visočine in prouzročil veliko škodo, valeč s sabo še čez stot težke skale. Voda pridrla je v tamošnjo cerkev in v topliške ulice, kjer je stala 3 m. visoko. Največ ulic je podsutih s peskom, skalami in z blatom na debelo. Za hišami stoji naplav, kateri je nanesla voda, jeden in pol metra visoko. Deroča voda potrla je mnogim hišam vrata, okna in še celo železne mreže. Dasiravno je trajala nesreča le 10 minut, je napravila le veliko škode in strah prebivalcem in topliškim gostom. Ker teče potok iz gore Salzberg navzdol, delal je tak šum in vriš, kakoršnega najstareji ljudje ne pomnijo. Žalostni prizori se kažejo iz Linca na pomoč došli stotniji pijonirjev. Ti razkopavajo sodrgo iz cest in ulic, in podpirajo hiše, katere se hočejo podreti. Voda je popolnem uničila lepe nasade in vrte oštirja pri jezeru, spodkopala hiše in napolnila vse kleti in jame, kjer sol kopljejo. Beda je velika. Cesar je daroval 300 gld. in cesarski namestnik iz Linca baron Weber 100 gld. tržanom v Hallstadtu. Neprestani dež ovira trud in delo vojakov. Komaj v 10 ali 12 dneh bodo očistili javne prostore in dovršili delo, katero pa ne bo obvarovalo podrtije marsikatere razpokane hiše. Mej nevihto je treščilo na kolodvoru na železnični tir. Nekega čuvaja je strela omamila, a druzega 40letnega moža ubila.

* (Razstava malih otrok v Parizu.) V kratkem nameravajo v Parizu otvoriti razstavo od 1 do 3 let starih otrok. Iz umeteljnikov in zdravnikov obstoječa komisija bo razsojevala telesno rast in lepoto razstavljenih otročičev. Prvo darilo 1000 frankov dobi najbolj zdrava in najlepša punčika in drugo 500 frankov za svojo starost najmočnejši otrok. Srečnim starišem lepih otrok in čvrstim dojnicam bodo delili pa svetinje (kolajne.) Take otročje razstave so imeli že v Ameriki in na Angleškem.

* (Velik požar.) Iz Pariza se piše 14. t. m.: Včeraj popoludne mej 4 in 5. uro začelo je goreti v velikej tovarni za izdelovanje vožnjih pokrival. Ogenj se je z neizmerno hitrostjo širil daleč na okrog in visoko pod nebo plapolal, ker so se užgale razne smolnate snovi v sosednji delavnici. Pogasiti in udušiti ogenj je bilo zaradi neznanske vročine in prevelike množine gorečih stvarij nemogoče. Od 14 konj se jih je 12 zadušilo. Škoda še ni znana, a je gotovo velikanska. Ogenj je 400 ubozih delavcev spravil ob kruh.

* (Kita — učiteljica lepega vedenja.) Marsikateremu je znano, da Kinezi svoje lase po glavi popolnem striižejo, le malo jih puste na sredi glave. Tako kito las imenujejo „pence", in ta „pence" ima v davčnih knjigah solnčnega kraljestva svojo posebno rubriko. Po dolgosti in debelosti kite računijo in plačujejo moški v Kini večje ali manjše pristojbine. Zato jo pa tudi vsakdo skrbno varuje in hrani, kakor punčico v očesu. Gorjé nasprotniku, ki bi se drznil dotakniti se kite ali jo celo izpuliti. Ne odšel bi z lepo groznemu maščevanju in dostojni kazni. Predno se dva Kitajca mislita zgrabiti svečanostno ovijeta poprej vsak svojo kito okolu glave. To dolgo časa trajajoče delo večkrat že ohladi jezo, odvrne pretep in poboj bojaželjnih gologlavcev. To sicer ne ravno prav lepo, pa potrebno in koristno šego bi bilo tudi pri nas dobro upeljati v krajih, kjer so naši mladeniči k pretepu in poboju preveč nagneni. —

* (Dragi zobje.) Amerikanski zobni zdravnik dr. Atkinson ustavil je predsedniku republike Venezuela nekaj novih zob in mu računil za to prav po amerikansko 7000 dolarjev. Predsednik Blanko misleč, da se je v poslani račun urinila pismena pomota, pošlje zdravniku le 700 dolarjev. A kmalu dobi odgovor, kateri visokega državnika pouči, da v računu ni pomote in da zdravnik zahteva v resnici 7000 dolarjev. — Tudi gledališčna igralka Ethel je morala ravno temu zdravniku za ustavljene zobe plačati 4000 dolarjev. „Če vi gospica za jedno samo predstavo v gledišči dobite tisočake, mi ne smete zameriti, da tudi jaz svojo umeteljnost visoko cenim". S temi besedami je dobila igralka račun.

* (Londonska konferenca — najboljša žena.) A.: Kako je to, da o Londonskej konferenci nič več ne čujemo". — B.: Prosim, „konferenca" je ženskega spola, in najboljše žene, kakor pravijo, so tiste, o katerih se najmanj govori."

* (Solze.) Nedavno je navstal neznaten domač prepir mej mlado gospo in soprogom profesorjem. Ker gospa moža ne more z jezikom premagati, ga skuša s solzami potolažiti. A ni posebno veliko dosegla z jokanjem. „Nehaj jokati že jedenkrat; saj solze neso za prav nobeno rabo. Jaz sem jih kemično preiskoval. Obstoje iz domišljije, fosfornokislega apnenca in malo sodaklorida; največ v solzah je pa nepotrebne in nekoristne vode."

*(Svèt krasoticam, katere želé komu posebno dopasti.) „Če želite pri kakej priliki komu posebno dopasti ali všeč biti, vprašajte svojo najboljšo prijateljico, kaj naj oblečete. Pokažite jej vse svoje obleke in jo prosite, da vam izbere tisto, katera se vam najbolje podá“. — „In potem?“ — „In potem oblecite čisto drugo obleko, kakor vam jo je pokazala.“

*(Loterijske tetke.) V Palermi so nedavno vojaka zaradi hudega prestopka po hitrem sodu ustrelili. Hitro, kakor pri nas, uganejo prijateljice loterije številke in jih stavijo. In glejte, zadele so in država je izplačala 10.593 dobitkov v znesku 322.744 lir. Drago je plačala država smrt nesrečnega vojaka.

Oklic odbora za gledališki vlak v zlato Prago.

Dogovorivši se z ravnateljstvi železnic, odločil se je odbor za gledališki vlak za progo po Gorenjskem, Koroškem in Gorenjem Štajerskem čez **Amstetten-Dunaj-Brno v Prago.** Ta poseben vlak krene iz Ljubljane okolu 25. avgusta t. l. in v tem vlaku se bodo vozili vsi udeleženci skupaj. Omenjeno železnično črto je odbor zato izbral, ker se bode gotovo mnogo udeležencev na povratku rado ustavilo na Dunaji. Iz Prage nazaj ne pojde poseben vlak, ampak vsakdo se lahko vozi sam z vsakim vlakom v teku 14 dnij, kajti za toliko časa veljajo železniški listi.

Cena za II. razred je do Prage in nazaj **29 gld. 30 kr.**, za III. razred pa **19 gld. 60 kr.** Denar in sicer ves znesek za osebo naj se pošilja odboru v Ljubljano do **10. avgusta** t. l. Konečno še opozarjamo, da bodemo program vožnje in slavnostnih dnij v Pragi skoro naznanili in na željo razpošiljali.

V Ljubljani, 19. julija 1884.

Za odbor:

Ivan Murnik, predsednik. **Anton Trstenjak**, tajnik.

Javne dražbe.

23. julija: 1. eks. držb. pos. Janeza Sotlarja s Klanca, 200 gld., v Litiji. 1. eks. držb. pos. Janeza Pivca iz Voljavlj, 1553 gld., v Litiji. 1. eks. držb. pos. Martina Stembova iz Skrilj, 2626 gld., v Ljubljani. 1. eks. držb. pes. Luke Bevca iz Osredka, 5062 gld., v Ljubljani. 1. eks. držb. pos. Janeza Štruklja iz Št. Vida, 960 gold., v Ljubljani.

25. julija: 3. eks. držb. pos. Antonije Hafner iz Harije, 986 gld., 20 kr. v Ilirskej Bistrici. 1. eks. držb. pos. Janeza Skoka iz Zgorniega Zemona, 1620 gld., v Bistrici. 1. eks. držb. pos. Gašperja Krašovica z Vrhnike, 1240., v Ljubljani. 3. eks. držb. pos. Primoža Iskre z Bleda, v Radovljici. 1. eks. držb. pos. Antona Valenčiča iz Smerečja, 1609 gld., v Ili. Bistrici. 3. eks. držb. pos. Marko Vivode iz Bojanske vasi, v Metliki. 3. eks. držb. pos. Martina Cesarja iz Krašenskega vrha, v Metliki. 3. eks. držb. pos. Janeza Žlogarja iz Krašnega vrha, v Metliki.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
19. julija	7. zjutraj	736·21 mm.	+ 21·0° C	sl. vzh.	jas.	30·00 mm. dežja.
	2. pop.	732·10 mm.	+ 30·1° C	sl. vzh.	jas.	
	9. zvečer	731·29 mm.	+ 23·6° C	sl. jz.	jas.	
20. julija	7. zjutraj	733·35 mm.	+ 15·4° C	sl. vzh.	dež.	22·20 mm. dežja.
	2. pop.	734·28 mm.	+ 15·0° C	sl. vzh.	obl.	
	9. zvečer	734·52 mm.	+ 14·4° C	sl. vzh.	obl.	
21. julija	7. zjutraj	735·27 mm.	+ 16·0° C	sl. vzh.	jas.	0·00 mm.
	2. pop.	735·10 mm.	+ 21·4° C	sl. vzh.	jas.	
	9. zvečer	735·96 mm.	+ 15·0° C	sl. szh.	jas.	

Srednja temperatura je znašala + 25·9°, + 14·9° in + 17·5°, za 5·5° nad, 4·5° in 2·6° pod normalom.

Tržne cene v Ljubljani

dné 19. julija t. l.

	gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	8	12
Rež, „	5	53
Ječmen „	4	39
Oves, „	3	25
Ajda, „	5	85
Proso, „	6	34
Koruza, „	5	60
Leča „	8	—
Grah „	8	—
Fižol „	9	—
Krompir, 100 kilogramov	3	—
Maslo, kilogram	—	93
Mast, „	—	78
Špeh frišen „	—	60
„ povojen, „	—	72
Surovo maslo, „	—	85
Jajca, jedno	—	2
Mleko, liter	—	8
Goveje meso, kilogram	—	64
Telečje „ „	—	50
Svinjsko „ „	—	70
Koštrunovo „ „	—	40
Kokoš	—	40
Golob	—	18
Seno, 100 kilogramov	1	78
Slama, „ „	1	69
Drva trda, 4 kv. metre	7	20
„ mehka, „ „ „	4	50

Dunajska borza

dné 22. julija t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

			gld.	kr.
Papirna renta			80	65
Srebrna renta			81	60
Zlata ren			103	30
5% marcna renta			95	90
Akcije narodne banke			857	—
Kreditne akcije			301	70
London			121	75
Srebro			—	—
Napol.			9	67
C. kr. cekini			5	76
Nemške marke			59	55
4% državne srečke iz l. 1854	250	gld.	125	—
Državne srečke iz l. 1864.	100	gld.	168	75
4% avstr. zlata renta, davka prosta			103	30
Ogrska zlata renta 6%			122	10
„ „ „ 4%			91	40
„ papirna renta 5%			88	55
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.			104	50
Dunava reg. srečke 5%	100	gld.	115	25
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi			121	20
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice			108	35
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice			105	75
Kreditne srečke	100	gld.	175	75
Rudolfove srečke	10	„	19	—
Akcije anglo-avstr. banke	120	„	108	75
Trammway-društ. velj.	170	gld. a. v.	214	50

Bogu vsegamogočemu zazdelo se je našega iskreno ljubljenega očeta, oziroma brata in tasta, gospoda

ALOJZIJA LENČKA,

posestnika na Blanci, lastnika zlatega zaslužnega križca s krono itd.,

danes v dan 20. julija zvečer ob polu 8. uri po dolgih in težkih mukah, prejemšega sv. zakramente za umirajoče, v dobi 57 let poklicati na oni boljši svet.

Truplo drazega umrlega bode v torek v dan 22. t. m. ob polu štirih popoludne blagoslovljeno in prepeljano na mirodvor v Rihenburk.

Sv. maše zadušnice služile se bodo v sredo 23. t. m. zjutraj v farnej cerkvi v Rihenburku.

Na Blanci, v dan 20. julija 1884.

Alojzij, Fran in **Niko Lenček,** sinovi. — **Marija Perdan,** poroj. **Lenček, Otilija Lenček,** hćeri. — **Jurij Lenček,** brat. — **Marija Hoffmann,** poroj. **Lenček,** sestra. — **Ivan Perdan,** zet. (455)

Zahvala.

Za mnogobrojne izraze sočustva ob smrti moje predrage soproge

PAVLINE ŽELEZNIKAR,

za poklonjene prekrasne vence, za mnogobrojno udeležitev pri pogrebnem sprevodu in za gg. pevcev izborno petje na pokopališči izrekam svojo najtoplejšo zahvalo.

V Ljubljani, dné 21. julija 1884.

Ivan Železnikar.

Mejnarodna linija.

Iz Trsta v Novi-Jork naravnost.

Veliki prvorazredni parniki te linije vozijo redno v Novi-Jork in vsprejemajo blago in potnike po najnižjih cenah in z najboljšo postrežbo.

V NOVI-JORK. — Odhod iz TRSTA.

Parnik „East Anglia“, 3400 ton, v 30. dan julija.
„ „Britannia“, 4200 „ — — — — —

Kajuta za potnike **200 gold.** — Vmesni krov **60 gold.**

V BRAZILIJO — SANTOS itd.

Parnik „Teutonia“, 3400 ton, odhod v 20. dan avgusta.

Pasaža — Vmesni krov **80 gld.**

Potniki naj se obrnejo na

J. TERKUILE,

generalnega pasažnega agenta,

Via dell' Arsenale Nr. 13, Teatro Comunale, v Trstu.

Zaradi vožnje blaga obrne naj se na **Emiliano d' Ant. Poglayen,** generalni agent. (444—8)

Tujci:

dne 20. julija.

Evropa: Verhunc z Dunaja. — Dr. Matovčič iz Sinja.

Pri **Slonu:** Hubad z Dunaja. — Peterhandl iz Gorice. — Oseis z Dunaja. — Rosinger iz Trsta.

Pri **Maliči:** Rosenberg z Dunaja. — Polter iz Zagreba. Knot iz Trsta. — Wolkenfeld z Dunaja.

Pri **avstrijskem cesarji:** Strussle z Dunaja.

NAJBOLJŠI

PAPIR ZA CIGARETE

je pristni

LE HOUBLON

Francosk fabrikat

Cawley-jev & Henry-jev v Parizu.

PRED PONAREJANJEM SE SVARI!!!

Pravi je ta papir za cigarete samo tedaj, če ima vsak list znamko LE HOUBLON in vsak karton nosi varstveno znamko in signaturo.

Fac-Simile de l'Etiquette 17 Rue Béranger à PARIS

(297—7)

Velika partija 1 (788—51)

ostankov sukna

(po 3—4 metre), v vseh barvah, za polno možko obleko, pošilja po poštnem povzetji, ostanek po **5 gl.**

L. Storch v Brnu.

Ako bi se blago ne dopadalo, se more zamenjati.

Uzorci proti pošiljatvi marke za 10 kr.

Marijinceljske kapljice za želodec,

nepresežno izvrstno zdravilo zoper vse bolezni v želodci,

in nepresežno zoper **neslast do jedi, slabi želodec, smrdečo sapo, napihnenje, kislo podiranje, škipanje, katar v želodci, zgago, da se ne nareja pesek in pšeno in slez,** zoper **zlatenico, gnjus in bljuvanje, da glava ne boli** (če izvira bolečina iz želodca), zoper **krč v želodci, preobloženje želodca z jedjo ali pijačo, črve,** zoper **bolezni na vranici, jetrah** in zoper **zlato žilo.**

Glavna zaloga:

Lekar **C. Brady,** Kremsier, Moravsko.

Jedna sklenica z navodilom, kako se rabi, stane

35 kr.

Prave ima **samo:** V Ljubljani: lekarna Gabriel Piccoli, na dunajskej cesti; lekarna Josip Svoboda, na Preširnovem trgu. V Novem mestu: lekarna Dom. Rizzoli; lekarna Josip Bergmann. V Postojni: Anton Leban. V Gorici: lekarna A. de Gironcoli. V Ajdovščini: lekarna Michael Guglielmo. V Celji: lekar J. Kupferschmied. V Kranj: lekar Drag. Šavnik. V Kamniku: lekar Josip Močnik. V Radovljici: lekar A. Roblek. V Sežani: lekar Ph. Ritschel. V Črnomlji: lekar Ivan Blažek. V Škofjej Loki: lekar Karol Fabiani.

Svaritev! Ker se v zadnjem času naš izdelek posnemlje in ponareja, zato prosimo, naj se kupuje samo v zgoraj navedenih zalogah in pazi naj se osobito na ta znamenja: Prave Marijinceljske kapljice za želodec morajo imeti v sklenico vtisnene besede: Echte Mariazeller Magentropfen — Brady & Dostal — Apotheker, sklenica mora biti zapečatena z našim originalnim pečatom, na navodilu za rabo in na zavitku, na katerem je podoba Marijinceljske matere božje, mora biti poleg te podobe utisneno sodnijsko spravljeno **varstveno znamenje** in zavoj mora biti zapečaten z našim **varstvenim znamenjem.** Izdelki podobnega ali istega imena, ki nemajo teh znakov istinitosti, naj se zavržejo kot ponarejeni in prosimo, naj se nam taki slučaji takoj naznanijo, da bodo sodnijski kaznovani izdelovalci in prodajalci. (148—149)

Društvo za gradjenje i exploataciju srpske državne željeznice

ima 8 upražnjenih mesta za vlakovodje, koji će otpravljati službu na vlakovima.

Vlakovodje dele se na dve vrste:

1. vrsta sa godišnjom platom od 2000 dinara.
2. „ „ „ „ „ 1350 „

Osim toga pripada istima jedna izvesna nagrada prema zastojanja vozidbe (Kilometergelder) i naknada za prenoćište.

Za podnašanje molba i saznavanje bližjih uslovija radi stupanja u službu treba se obratiti Tajniku glavne Direkcije srpske državne željeznice u Beogradu.

Koji dakle žele stupiti u tu službu moraju podneti svedočbu njihovog dobrog vladanja i znati govoriti, pisati i čitati ili srpski ili hrvatski.

Naposledku treba da su već izpunjavali službu vlakovodje prve klasse najmanje tri meseca. (454)

Izdatelj in odgovorni urednik: Ivan Železnikar.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.